

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ СЦЕНАРІЇВ У ДОСЛІДЖЕННІ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВ

Багатоваріантність розвитку подій в економіці, як і в багатьох інших сферах, створює передумови для застосування методу сценаріїв з метою прогнозування можливостей розвитку і вибору оптимальної реакції на зміну зовнішніх та внутрішніх факторів. Метод сценаріїв застосовують у для прогнозування та оцінювання альтернативних варіантів розвитку подій та ситуацій за однакових початкових умов. Сценарії у випадку вибору стратегій розвитку підприємства є гіпотетичними альтернативами цього розвитку, які сформовані у вигляді плану дій. Відповідно, значною перевагою застосування методу сценаріїв у стратегічному аналізі розвитку підприємств є можливість детального та ґрунтовного аналізу причинно-наслідкового взаємозв'язку між вхідними умовами (можливостями і загрозами) та очікуваними результатами від вибору певного сценарію розвитку підприємства (відповідної стратегії) [1-2].

Для аналізу стратегій доцільним є застосування як дедуктивного, так і індуктивного методів сценарного прогнозування. Дедуктивний метод дасть змогу перейти від загальних альтернатив до часткових сценаріїв розвитку підприємства. Основою його використання є ґрунтовний аналіз інформації про чинники, які можуть впливати на цей розвиток у перспективі. Індуктивний метод дасть змогу перейти від конкретних ситуацій і дій до окремих сценаріїв. Такий метод повинен базуватись на поетапному аналізі прогнозованого розвитку підприємства в умовах конкретної ситуації.

Важливою умовою застосування сценарного прогнозування у стратегічному плануванні діяльності підприємства є розроблення комплексу альтернативних варіантів, які повинні включати оптимістичний, песимістичний і найбільш ймовірний сценарії. Аналіз таких сценаріїв дасть змогу оцінити рівень загального ризику пов'язаного з впровадженням відповідної стратегії, ймовірність досягнення стратегічної мети та очікуваних результатів.

Слід зазначити, що, окрім очевидних переваг, використання у практичній діяльності підприємств методу сценаріїв має також суттєвий недолік – для аналізу таких сценаріїв доцільним є використання методів та прийомів математичного моделювання, що потребує відповідних навиків і умінь.

Оскільки формування сценарію передбачає розробку певного послідовного переліку дій, то застосування цього методу для аналізу і вибору стратегії розвитку підприємства дасть змогу не тільки обґрунтувати вибір найбільш ефективної стратегії з поміж її альтернативних варіантів, але й отримати множинний план дій, яким можна скористатись у разі зміни умов та ситуацій, що сформувались під дією факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

1. Koval Z.O. Evaluation indicators of the marketing strategies efficiency of value-based enterprises / Z.O. Koval // Economics, entrepreneurship, management. – 2016. – Vol. 3, Num. 1. – pp. 35-40. 2. Koval Z.O. Evaluation of efficiency of marketing strategies of enterprises by factor analysis methods / Z.O. Koval // Збірник наукових праць “Економічні інновації” Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень. Національної академії наук України. Т.21– 2019. – №1 (70). – С. 132-142.